T.C.
D A N I Ş T A Y
Sekizinci Daire
Esas No : 1987/984
Karar No : 1989/329

Özeti: Hukuka bağlı bir idarenin, ilgililer başvurmasa dâhi karar gereğini yerine getirmesinin bir görev ve zorunluluk olduğu Hk.

Temyiz İsteminde Bulunan : ....

Karşı Taraf : Milli Eğitim Bakanlığı

İstemin Özeti : Davacının sıralama sınavında başarısız olduğundan Özel ..... Lisesine aktarma yoluyla geçemiyeceğine ilişkin işlemi iptal eden ve Danıştay 8. Dairesince de onanan .....İdare Mahkemesinin 2.7.1985 gün ve E:1984/882, K:1985/380

Scanned by CamScanner

sayılı kararının uygulamaya konulmaması sonucu hizmet kusuru nedeniyle uğranılan 2.500.000.- TL. maddi, 20.000.000.- TL. manevi zararın tazmini istemiyle açılan davayı; süre aşımı bulunduğu gerekçesiyle reddeden ..... İdare Mahkemesinin 31.3.1988 gün ve E:1988/324, K: 1988/330 sayılı kararının, davanın süresi içinde açıldığı ileri sürülerek 2577 sayılı Yasanın 49. maddesi uyarınca temyizen incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Güler Çiftçi

Danıştay Savcısı Belma Kösebalaban'ın Düşüncesi : Özel ..... Lisesi Müdürlüğünce, kesinleşen mahkeme kararının uygulamaya konulmaması sonucu, hizmet kusuru nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemiyle açılan davayı, süreaşımı nedeniyle reddeden ..... İdare Mahkemesi kararının, kararın kesinleşmesinden sonra yapılan başvuruya verilen yanıta göre davanın süresinde açıldığı ileri sürülerek temyizen incelenmesi istemidir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp İdare Mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında, anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddiyle İdare Mahkemesi kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

İdari Yargılama Usulü Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Danıştay, Bölge İdare Mahkemeleri, İdare ve Vergi Mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararların icaplarına göre idare en geç altmış gün içinde işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecbur olur." denilmekte, aynı maddenin üçüncü fıkrasında "Danıştay, Bölge İdare Mahkemeleri, İdare ve Vergi Mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili İdare Mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabilir" kuralına yer verilmektedir.

Ancak, üçüncü fıkra söz konusu davaların tabi olacağı süreyi göstermemiştir. Öte yandan kararın uygulanmasını sağlamak için ilgililerin idareye başvurmalarına gerek olup olmadığı, gerek varsa bunun ne kadar süre içinde yapılabileceği belirtilmemiştir. Hernekadar maddenin birinci fıkrasında altmış günlük bir yerine getirme süresi öngörülmüşse de bu süre doğrudan idareye yönelik olup kararı uygulamakla görevli olan idareleri ilgilendirmektedir.

Hukuka bağlı bir idarenin, ilgililer başvurmasa dahi karar gereğini yerine getirmeleri bir görev ve zorunluluktur. İlgililerin karar gereğinin yerine getirilmesi için idareye yaptıkları başvurular üzerinden belli sürelerin geçmesiyle kararın infazı zorunluluğunun ortadan kalkacağını söylemek olanğı bulunmamaktadır.

Scanned by CamScanner

Davacının 2.7.1985 günlü iptal kararı üzerine, 4.9.1985 ve 25.9.1985 günlü başvuruları, karar gereğinin yerine getirilmesi için idareyi harekete geçirmek amacıyla yapılmış olup, kararın yerine getirilmemesinden doğan tazminat hakkı nedeniyle açacağı davanın süresinin hesabına esas alınmaması gerekir. Kararın yerine getirilmemesi nedeniyle açılacak davalarda bir süre hükmü bulunmadığına göre, genel olarak ilâmların yerine getirilmesi için mevcut 10 yıllık zamanaşımı süresi içinde tazminat isteminde bulunmaya engel bir durum bulunmamaktadır.

İdari Yargılama Usulü Kanununun 7 inci maddesinde İdari Davalar için öngörülen 60 günlük sürenin ilgilinin, kararın yerine getirilmemesinden doğan zararın ödenmesi için yapacağı başvurusunun reddi üzerine işlemeye başladığı kabul edilir.

Davacının, idarenin temyiz ve düzeltme istemlerinin reddinden sonra 25.11.1987 günlü başvurusunda, idarenin karar gereğini yerine getirmeyeceğinin açıkça ortada bulunması nedeniyle bu başvurusuna altmış gün içinde yanıt verilmemesi üzerine altmış günlük sürenin son günü olan 24.3.1988 gününde açtığı davada süre aşımı sözkonusu olmadığından ..... İdare Mahkemesinin 31.3.1988 gün ve E:1988/324, K:1988/330 sayılı kararının bozularak davanın esası hakkında bir karar verilmesi için dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine esasta ve gerekçede oyçokluğu ile 17.5.1989 gününde karar verildi.

AZLIK OYU

X- Yasalarımızda İdari Yargı kararlarının yerine getirilmemesi halinde ilgililerce tazminat davası açılabileceği belirtildiği halde bu davanın süresi konusunda herhangibir kural konulmamıştır. Gerçekten de 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının, kararların sonuçları başlıklı 28. maddesinin 1. tümcesinde İdarenin İdare Mahkemesi kararlarının gereklerine göre en geç altmış gün içinde işlem yapmak veya eylemde bulunmak zorunda olduğu kurala bağlandıktan sonra 4. fıkrasında mahkeme kararlarının altmış gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgilinin idareye karşı dava açabileceği öngörülmüştür.

İdare Mahkemesi kararını yerine getirmiyen İdareye karşı ilgililerce 2002 sayılı İcra ve İflas Yasasının 39. maddesinden esinlenerek on yıllık dava süresi tanınması 521 sayılı Danıştay Yasasının yürürlüğe girmesinden beri genel kabul gören bir görüştür. Söz konusu madde de, bir borcun ödenmesine veya bir edimin yerine getirilmesine ilişkin mahkeme kararlarının icra mercilerince yerine getirilmesinin istenebilme süresi düzenlenmiştir. İdari yargı yerlerince verilen ve icra dairelerince yerine getirilebilen tam yargı kararlarına uygulanabilecek bu maddenin iptal kararlarının idarece yerine getirilmemesi nedeni ile açılacak tazminat davalarına da uygulanması hukuku ve yasaları aşırı ölçüde zorlamak olacaktır.

Aralarında benzerlik bulunmayan iki ayrı hakka ilişkin süreyi, yargı kararlarının icra mercilerince yerine getirilmesinin istenebilme süresi ile yargı kararını yerine getirmiyen idareye karşı açılacak tazminat davası süresi birbirine karıştırılmamalıdır. Yargı kararlarına saygınlık kazandırma amacının abartılması bu amaca ters düşer.

Konunun çözümü için bu konuda 521 sayılı Danıştay yasasından daha fazla kural içeren 2577 sayılı Yasa ile İdare Hukuku kurallarına başvurulması yeterlidir.

Scanned by CamScanner

Yasalarda ayrı süre gösterilmiyen bu davanın süresinin de 2577 sayılı Yasanın 7. maddesi uyarınca altmış gün olması tartışmayı gerektirmiyecek ölçüde açıktır. Sürenin başlangıcına gelince, ilgililerin dava hakkı 28. maddenin 1. ve 4. fıkralarına göre iptal kararının idareye bildiriminden sonraki altmış birinci gün başlamaktadır. Bilindiği gibi mahkeme kararları ancak temyiz ve karar düzeltilmesi aşamasından geçtikten veya bu yollara ilişkin sürelerin geçirilmesinden sonra kesin karar niteliğine ulaşır. Yasaların kesin olmayan bir karara tanıdığı hak ve yükümlülüklerin kesin karara tanınmadığı, daha açık bir anlatımla iptal kararı ile ortaya çıkan tazminat davası hakkının bu kararın temyiz ve karar düzeltilmesi aşamasından geçen kesinleşme sürecini de kapsamadığı düşünülemez. Bu durumda, temyiz ve karar düzeltilmesi yoluna başvurulmasının mahkeme kararına bağlı tazminat davası hakkının kullanımını durdurmamakla birlikte süresini kestiğinin kabul edilmesi yazalara ve idare hukuku kurallarına en uygun yorum olacaktır.

Temyiz ve karar düzeltilmesi yollarına başvurulan İdare Mahkemesi kararının kesinleşme gününe göre süresinde açıldığı anlaşılan tazminat davasının görülmesi yolunda verilen karara sonuç olarak katılmakla birlikte yukarıda açıklanan nedenlerle gerekçe yönünden katılmıyorum.

XX- Mahkeme kararlarının temyizen incelenip bozulabilmeleri 2577 sayılı Yasanın 49. maddesinde yazılı nedenlerin bulunmasına bağlıdır.

Temyizen incelenerek bozulması istenen ..... İdare Mahkemesi kararının dayandığı gerekçe, yukarıda açıklanan madde hükümlerinin hiçbirisine girmediğinden temyiz isteminin reddedilerek Mahkeme kararının onanması gerektiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyorum.

XXX- 2577 sayılı Yasanın 28. maddesinde mahkeme kararları üzerine idarenin işlem veya eylem yapmaya zorunlu olduğu, aksi halde kararların uygulanmamasından zarar görenlerin bu zararın giderilmesi içni maddi ve manevi tazminat davası açabileceği kuralı getirilmiş olup, maddede idarenin mahkeme kararının tebliğinden başlıyarak 60 gün içinde işlem yapmaya veya eylemde bulunmaya zorunludur, dendiğine göre 60 günlük sürenin başlangıcı mahkeme kararının tebliği olup, kararın uygulanması halinde 60 günlük sürenin bitiminden başlıyarak bir yıl içinde tazminat davası açılması gerekirken bu süreler geçirilerek 24.3.1988 gününde açılan davada süre aşımı bulunduğundan temyizen incelenerek bozulması istenen mahkeme kararının sonucu bakımından onanması gerektiği görüşüyle karara katılmıyorum.

——— 0 ———

Scanned by CamScanner